

Пенкова Т. О., Давиденко І.В.

ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Одеський національний економічний університет, Одеса

Пенкова Т.О., Давыденко И.В.

ОЦЕНКА ФИНАНСОВОГО СОСТОЯНИЯ ТУРИСТИЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Одесский национальный экономический университет, Одесса

Penkova T.O., Davydenko I.V.

ASSESSMENT OF FINANCIAL CONDITION OF TOURISM ENTERPRISE

Odesa national economic university, Odesa

У статті визначена сутність фінансового стану, фінансової стійкості та платоспроможності підприємства, приведені основні показники оцінки фінансового стану підприємства. Виявленні основні групи суб'єктів, зацікавлених в проведенні фінансового аналізу туристичного підприємства.

Ключові слова: фінансова стійкість, фінансовий стан, платоспроможність підприємства.

В статье определена сущность финансового состояния, финансовой устойчивости и платежеспособности предприятия, приведены основные показатели оценки финансового состояния предприятия. Приведены основные группы субъектов, заинтересованных в проведении финансового анализа туристического предприятия.

Ключевые слова: финансовая устойчивость, финансовое состояние, платежеспособность предприятия.

In the article reveals the essence of financial status, financial stability and solvency of the enterprise and presents the main indicators for assessing the financial condition of the company. Identified the main groups of stakeholders of financial analysis of the tourist business.

Key words: financial stability, financial condition, solvency of the company.

Оцінка фінансового стану підприємства представляє собою комплексний процес, який потребує відповідних джерел інформації, та характеризується виміром та реєстрацією фактів, оцінкою роботи, узагальненням результатів і розробкою та впровадженням необхідних заходів для ефективного функціонування туристичного підприємства. В

умовах ринкової економіки, проблема вибору методів та методики оцінки фінансового стану підприємства стає найбільш актуальною, так як визначає стійкість підприємства на ринку та можливості подальшого функціонування.

Дослідженням особливостей оцінювання фінансового стану та фінансової стійкості на підприємстві представлені в працях таких вчених, як: Скобка С.С., Загірняка М.В., Грабовецького Б.Є., Соболевої Е.А., Соболева І.І. та інших.

Фінансовий стан підприємства визначають як сукупність показників, що відображають наявність, розміщення і використання ресурсів підприємства, реальні й потенційні фінансові можливості підприємства [1, с.1].

Однією з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства є його фінансова стійкість (стабільність).

Фінансова стійкість - це надійно гарантована платоспроможність, рівновага між власними та залученими засобами, незалежність від випадковостей ринкової кон'юнктури і партнерів, довіра кредиторів і інвесторів та рівень залежності від них, наявність такої величини прибутку, який би забезпечив самофінансування.

Фінансова стійкість - це результат раціонального управління власними і позиковими засобами.

До власних фінансових ресурсів підприємства відносять:

- акціонерний капітал;
- чистий (нерозподілений) прибуток;
- амортизаційні відрахування.

Платоспроможність - зовнішня ознака фінансової стійкості, представляє собою здатність підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання.

Платоспроможності є задовільною під час:

- наявності вільних грошових коштів на розрахункових, валютних та інших рахунках в банках;
- відсутності тривалої простроченої заборгованості постачальникам, банкам, персоналу, бюджету, позабюджетних фондів і іншим кредиторам;

– наявності власних оборотних коштів (чистого оборотного капіталу) на початок і кінець звітного періоду [2, с. 256].

Необхідно відмітити, що у ринковій економіці підприємство самостійно є об'єктом дослідження середовища, в якому він працює. Суб'єктами аналізу виступають користувачі інформації, які зацікавлені в активній діяльності підприємства.

У таблиці 1 наведені найбільш значущі групи суб'єктів аналізу, їх внесок і вказані об'єкти фінансового аналізу:

Таблиця 1

Групи зацікавлені в фінансовому аналізі туристичного підприємства

Група інтересів	Вплив групи на діяльність підприємства	Зацікавленість	Об'єкт аналізу
Власники	Власні кошти	Дивіденди	Фінансові результати від операцій
Інвестори, акціонери	Залучений капітал	Відсотки на інвестований капітал	Кредитоспроможність
Управління підприємства	Управлінські навички, знання бізнесу	Обсяг винагороди за роботу, добровільний внесок в відсотках від отриманого прибутку	Загальна діяльність підприємства
Працівники	Робота	Заробітна платня, соціальні гарантії	Фінансові результати від операційної діяльності
Постачальники	Забезпечення безперервного виробничого процесу	Оплата за поставлені товари та послуги	Платоспроможність підприємства
Споживачі	Забезпечення товарами та послугами	Рівень цін на товари та послуги	Фінансові результати від операційної діяльності
Уряд	Громадські послуги	Податкові платежі, статистичні дані	Фінансові результати від операційної діяльності

До основних методів аналізу звітності відносять:

- читання звітності;
- горизонтальний аналіз;
- вертикальний аналіз;
- трендовий аналіз;

– розрахунок фінансових коефіцієнтів.

Читання звітності як один із методів аналізу - це вивчення абсолютних показників, представлених у звітності. За допомогою цього методу аналізу звітності визначають майновий стан підприємства, його короткострокові і довгострокові інвестиції, вкладення у фізичні активи, джерела формування власного капіталу і позикових коштів, оцінюють зв'язки підприємства з постачальниками і покупцями, фінансово-кредитними організаціями, оцінюють дохід від основної діяльності й прибуток поточного року.

Горизонтальний аналіз дозволяє визначити абсолютні й відносні зміни різних статей звітності в порівнянні з попереднім роком, півріччям, кварталом.

Вертикальний аналіз проводиться з метою виявлення питомої ваги окремих статей звітності в загальному підсумковому показнику, який приймається за 100% (наприклад, питома вага дебіторської заборгованості в загальному підсумку валюти балансу).

Трендовий аналіз являє собою визначення основної тенденції розвитку в часі (тренда) показників звітності. У найбільш простому випадку він може базуватися на розрахунку відносних відхилень показників звітності за ряд років (періодів) від рівня базисного року (періоду), для якого всі показники приймаються за 100%.

Фінансові коефіцієнти відображають фінансові пропорції між різними статтями звітності. Перевагою фінансових коефіцієнтів є простота розрахунків. Суть методу полягає, по-перше, у розрахунку відповідного показника і, по-друге, у порівнянні цього показника з якою-небудь базою, наприклад:

- загальноприйнятими стандартними параметрами;
- середньо галузевими показниками;
- аналогічними показниками попередніх років (періодів);
- показниками підприємств-конкурентів;
- якими-небудь іншими показниками фірми, яка аналізується [3, с.195].

Для оцінки фінансової стійкості підприємства в вітчизняній і світовій практиці використовують наступну систему показників:

1. коефіцієнт концентрації власного капіталу(коефіцієнт автономії);
2. коефіцієнт фінансової залежності;
3. коефіцієнт маневреності власного капіталу;
4. коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами;
5. коефіцієнт співвідношення власного і залученого капіталу (коефіцієнт фінансової стійкості);
6. коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу;
7. коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами;
8. коефіцієнт відношення реальних активів і вартості майна;
9. коефіцієнт поточних зобов'язань;
10. коефіцієнт довгострокових зобов'язань;
11. коефіцієнт співвідношення необоротних і власних коштів [4, с. 217].

Отже, фінансовий стан підприємства пов'язаний, насамперед, з раціональним розподілом та використанням ресурсів підприємства. Таким чином підприємство забезпечує безперервну діяльність та розвиток виробництва, зростання прибутку й активів, а також зберігається його платоспроможність та кредитоспроможність. Стійкий фінансовий стан є показником конкурентоспроможності підприємства, тобто визначає його конкурентні сили.

Література:

1. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації» від 26.01.2001р.
2. Скобкін С.С. Економіка готельного, ресторанного і туристичного підприємства: навчально-методичний посібник.-М.: РЭУ ім. Г.В. Плеханова. 2009, - 269 с.
3. Рясних Є. Г. Основи фінансового менеджменту: Навчальний посібник. – Хмельницький.: Технол. ун-т Поділля., 2000. - 210 с.

4. Загірняк М. В. Економіка підприємства: магістерський курс. Підручник. Частина II / За ред. професорів Загірняка М. В., Перерви П. Г., Маслак О. І. – Кременчук: ТОВ «Кременчуцька міська друкарня», 2015. – 756 с.
5. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз: Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.
6. Соболева Е.А., Соболев І.І. Фінансово-економічний аналіз діяльності турфірми: Навчально-методичний посібник. - М.: Фінанси і статистика, 2006. –128 с.